

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 43

20 Φεβρουαρίου 2014

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4239

Δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνεδριό και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1 Δικαιούμενοι στην άσκηση αιτήσεως

Οποιοσδήποτε από τους διαδίκους, εκτός από το Δημόσιο και τα δημόσια νομικά πρόσωπα, τα οποία συνιστούν κυβερνητικούς οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 34 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που έλαβε μέρος σε δίκη ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να ζητήσει με αίτηση δίκαιη ικανοποίηση προβάλλοντας ότι η διαδικασία για την εκδίκαση της υπόθεσης καθυστέρησε αδικαιολόγητα και συγκεκριμένα ότι διήρκεσε πέραν του ευλόγου χρόνου που απαιτείται για τη διάγνωση των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που ανέκυψαν στη δίκη.

Άρθρο 2 Αρμοδιότητα

1. Η αρμοδιότητα προς εκδίκαση της αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση, όταν αφορά καθυστέρηση εκδίκασης υπόθεσης ενώπιον: (α) του Αρείου Πάγου, ανατίθεται σε Αρεοπαγίτη, (β) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ανατίθεται σε Σύμβουλο ή Πρόεδρο, (γ) του εφετείου, ανατίθεται σε Πρόεδρο Εφετών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, (δ) του πρωτοδικείου, ανατίθεται σε Πρόεδρο Πρωτοδικών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, (ε) του ειρηνοδικείου, ανατίθεται στον Ειρηνοδίκη που διευθύνει το ειρηνοδικείο που εξέδωσε την απόφαση. Σε περίπτωση που υπηρετεί ένας ειρηνοδίκης, ανατίθεται σε άλλον ειρηνοδίκη που υπηρετεί στην περιφέρεια του Πρωτοδικείου, οριζόμενο από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών.

2. Στην αρχή κάθε δικαστικού έτους, ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου ορίζουν τις δικασίμους των αιτήσεων για δίκαιη ικανοποίηση, καθώς και τους Αρεοπαγίτες και τους Συμβούλους και

Παρέδρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου που μετέχουν σε κάθε δικάσιμο. Την ίδια υποχρέωση έχουν αντίστοιχα οι πρόεδροι των τριμελών συμβουλίων διεύθυνσης ή οι δικαστές που διευθύνουν τα εφετεία, πρωτοδικεία και ειρηνοδικεία.

Άρθρο 3 Αίτηση

1. Η αίτηση ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά από δίκη για την οποία ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειάς της. Ο αιτών δεν μπορεί να ζητήσει δίκαιη ικανοποίηση για υπέρβαση εύλογης διάρκειας της δίκης, η οποία έλαβε χώρα σε προηγούμενο βαθμό δικαιοδοσίας, με την αίτηση για καθυστέρηση δίκης από ανώτερο δικαστήριο.

2. Αν η αίτηση αφορά καθυστέρηση στην έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή από Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η αίτηση ασκείται εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης. Ο αιτών δεν μπορεί να ζητήσει δίκαιη ικανοποίηση για υπέρβαση εύλογης διάρκειας της δίκης, η οποία έλαβε χώρα σε Τμήμα αυτού, με αφορμή την κατάθεση αίτησης για καθυστέρηση δίκης από την Ολομέλεια του.

3. Η αίτηση στρέφεται κατά του Ελληνικού Δημοσίου νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών.

4. Η αίτηση, συνοδευόμενη από τα στοιχεία της παραγράφου 4 του άρθρου 4, κατατίθεται στη γραμματεία του Δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και περιέχει το όνομα και τη διεύθυνση κατοικίας εκείνου που την ασκεί, χρονολογία, υπογραφή, καθώς και την ηλεκτρονική διεύθυνση ή τον αριθμό τηλεφώνου ή του τηλεομοιοτύπου (φαξ) του αιτούντος ή του πληρεξουσίου δικηγόρου του. Με το πρωτότυπο του δικογράφου υποβάλλονται και δύο αντίγραφα αυτού. Η αίτηση επιδίδεται με επιμέλεια του αιτούντος, με κάθε πρόσφορο μέσο στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Αν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο κατά της ως άνω απόφασης και η δικογραφία έχει διαβιβαστεί σε άλλο δικαστήριο, το τελευταίο διαβιβάζει αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων στο δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αίτηση.

5. Η αίτηση υπογράφεται από δικηγόρο. Για την παροχή πληρεξουσιότητας στον δικηγόρο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 94 επ. του Κ.Πολ.Δ., εάν η αίτηση ασκείται ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, ή 17 επ. του π.δ. 1225/1981, εάν αυτή ασκείται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

6. Για την άσκηση της αίτησης καταβάλλεται παράβολο, το οποίο ορίζεται σε πενήντα (50) ευρώ για τις αιτήσεις ενώπιον του Ειρηνοδικείου, εκατό (100) ευρώ για τις αιτήσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου και Εφετείου και εκατόν πενήντα (150) ευρώ για τις αιτήσεις ενώπιον του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπέρ του Δημοσίου. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών. Η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη εάν δεν καταβληθεί παράβολο μέχρι τη συζήτηση.

Άρθρο 4 Διαδικασία

1. Όταν η αίτηση κατατίθεται ενώπιον του Αρείου Πάγου, ο Πρόεδρος αυτού ή του Τμήματος, που εξέδωσε την απόφαση επί της δίκης για την οποία ζητείται δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας αυτής, ορίζει, με πράξη του, Αρεοπαγίτη για την εκδίκασή της. Όταν η αίτηση κατατίθεται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου ο Πρόεδρος του σχηματισμού που εξέδωσε την απόφαση επί της υποθέσεως, για την οποία ζητείται δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας αυτής, ορίζει, με πράξη του, Σύμβουλο ή Πάρεδρο, για την εκδίκασή της.

2. Με την πράξη της προηγούμενης παραγράφου, η οποία κοινοποιείται στον υπογράφοντα την αίτηση δικηγόρο και, μαζί με αντίγραφο της αίτησης, στον Υπουργό Οικονομικών, ορίζεται, επίσης, η ημέρα συζήτησης της αίτησης σε δημόσια συνεδρίαση, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των πέντε (5) μηνών από την κατάθεση της αίτησης. Η κατά τα ανωτέρω κοινοποίηση γίνεται τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της συζήτησης. Η γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την οικεία απόφαση υποχρεούται να υποβάλλει στον αρμόδιο δικαστή αναλυτική έκθεση για την πορεία, καθώς και τα στοιχεία της υπόθεσης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη συζήτηση της αίτησης. Η έκθεση και τα ίδια ως άνω στοιχεία τίθενται στη διάθεση των διαδίκων μερών. Η αίτηση εκδικάζεται ακόμα και σε περίπτωση μη υποβολής της ανωτέρω έκθεσης.

3. Όταν η αίτηση κατατίθεται ενώπιον εφετείου, πρωτοδικείου ή ειρηνοδικείου, ο πρόεδρος της τριμελούς διεύθυνσης του δικαστηρίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση επί της δίκης για την οποία ζητείται δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της διάρκειας αυτής, ή ο Ειρηνοδίκης, που ορίζεται από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 2 ορίζει με πράξη του, αντίστοιχα, Πρόεδρο Εφετών, Πρόεδρο Πρωτοδικών ή ειρηνοδίκη για την εκδίκασή της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η προηγούμενη παράγραφος.

4. Ο αιτών μνημονεύει στην αίτησή του το δικαστήριο ενώπιον του οποίου προβάλλει ότι υπήρξε αδικαιολόγητη καθυστέρηση, αναφέρει τις αναβολές που τυχόν δόθηκαν με πρωτοβουλία των διαδίκων ή του δικαστηρίου, περιγράφει συνοπτικά τα ανακύψαντα νομικά ή

πραγματικά ζητήματα και λαμβάνει θέση επί της πολυπλοκότητας αυτών.

5. Το Ελληνικό Δημόσιο λαμβάνει θέση επί της δικονομικής συμπεριφοράς των διαδίκων και των αρμόδιων κρατικών αρχών κατά την εξέλιξη της δίκης, την πολυπλοκότητα της υπόθεσης και επικαλείται οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κρίνει αναγκαίο για τη διάγνωσή της.

6. Η απόφαση δημοσιεύεται εντός δύο (2) μηνών από τη συζήτηση της αίτησης και δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα.

Άρθρο 5

Κριτήρια για τη διαπίστωση της υπέρβασης και την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης

1. Το δικαστήριο αποφαινεται για το αν συντρέχει υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης συνεκτιμώντας ιδίως: α) την καταχρηστική ή παρεκτυστική συμπεριφορά των διαδίκων κατά την εξέλιξη της δίκης για τη διάρκεια της οποίας διατυπώνεται παράπονο ότι υπερέβη την εύλογη διάρκεια, β) την πολυπλοκότητα των τιθέμενων πραγματικών και νομικών ζητημάτων, γ) τη στάση των αρμόδιων κρατικών αρχών και δ) το διακύβευμα της υπόθεσης για τον αιτούντα.

2. Όταν διαπιστώνεται ότι συντρέχει υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης και επομένως υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος σε ταχεία απονομή της δικαιοσύνης, το δικαστήριο αποφαινεται για το αν πρέπει να καταβληθεί χρηματικό ποσό για τη δίκαιη ικανοποίηση και σε καταφατική περίπτωση ορίζει το ύψος αυτής, λαμβάνοντας υπόψη και την περίοδο που υπερέβη τον εύλογο χρόνο για την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά συνεκτίμηση των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και την ικανοποίηση του αιτούντος από άλλα μέτρα που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία για την αποκατάσταση της βλάβης του, μεταξύ των οποίων και την επιδίκαση υπέρ αυτού αυξημένης δικαστικής δαπάνης, κατά τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις.

3. Αν γίνει δεκτή η αίτηση, επιβάλλονται στο Δημόσιο τα έξοδα του αιτούντος για τη σύνταξη της αίτησης και την παράσταση του πληρεξουσίου δικηγόρου, τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν το εκάστοτε οριζόμενο ποσό για την άσκηση και συζήτηση της παρέμβασης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, μπορεί, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να επιβάλλεται δαπάνη υπέρ του Δημοσίου.

Άρθρο 6

Εκτέλεση της απόφασης

1. Η απόφαση με την οποία επιδικάζεται το χρηματικό ποσό της δίκαιης ικανοποίησης εκτελείται κατά τις οικείες, περί εντάλματος πληρωμής, διατάξεις εντός έξι (6) μηνών από την επίδοση της απόφασης στον Υπουργό Οικονομικών. Η είσπραξη του ποσού αυτού μπορεί να επιτευχθεί και με αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου η οποία γίνεται με κατάσχεση της ιδιωτικής περιουσίας του. Αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου επιτρέπεται μετά την παρέλευση των έξι (6) μηνών από την επίδοση της απόφασης στον Υπουργό Οικονομικών.

2. Για την κάλυψη της δαπάνης προς δίκαιη ικανοποίηση των διαδίκων, λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, εγγράφεται κατ' έτος ειδική πίστωση

στον Κρατικό Προϋπολογισμό, σε περίπτωση δε που αυτή δεν έχει εγγραφεί ή η εγγεγραμμένη είναι ανεπαρκής ή έχει εξαντληθεί, τηρείται η, κατά τις οικείες διατάξεις, διαδικασία εγγραφής ή μεταφοράς πίστωσης.

Άρθρο 7

1. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα άρθρα εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των επομένων παραγράφων.

2. Η αρμοδιότητα προς εκδίκαση της αίτησης για δίκαιη ικανοποίηση, όταν αφορά καθυστέρηση εκδίκασης υπόθεσης ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου Ανηλίκων ανατίθεται σε Πρόεδρο Πρωτοδικών, ενώπιον δε του Μικτού Ορκωτού Εφετείου και του Εφετείου Ανηλίκων ανατίθεται σε Πρόεδρο Εφετών, αντίστοιχα, που υπηρετούν στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση.

3. Κατά την επιμέτρηση της ποινής το αρμόδιο δικαστήριο λαμβάνει υπ' όψιν την υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του κατηγορούμενου. Στη δικαστική απόφαση γίνεται ρητή μνεία με συνοπτική αιτιολογία ότι κατά την επιμέτρηση της ποινής, το δικαστήριο έλαβε υπόψη του την κατά τα άνω υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας, γεγονός το οποίο μπορεί να συνιστά, εν όλω ή εν μέρει, δίκαιη ικανοποίηση για την καθυστέρηση της ποινικής διαδικασίας.

Άρθρο 8

1.Α. Η παράγραφος 21 του άρθρου 44 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«21. Στο γονέα δικαστικό λειτουργό χορηγείται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ύστερα από αίτησή του, άδεια εννέα (9) μηνών με αποδοχές για ανατροφή τέκνου. Σε περίπτωση πολύδυμης κύησης, η παραπάνω προβλεπόμενη άδεια εννέα (9) μηνών για ανατροφή τέκνου με αποδοχές προσαυξάνεται, κατά έξι (6) μήνες για κάθε τέκνο πέραν του ενός. Η ημερομηνία έναρξης της ορίζεται: α) από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης, σε όσα Δικαστήρια διευθύνονται από Τριμελές Συμβούλιο, β) από τον Προϊστάμενο του Δικαστηρίου ή της Εισαγγελίας ή της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων σε κάθε άλλη περίπτωση και πρέπει να προσδιορίζεται, όταν το σχετικό αίτημα υποβάλλεται από μητέρα δικαστική λειτουργό, το συντομότερο δυνατόν, οπωσδήποτε όμως μέσα σε δύο (2) μήνες από το πέρας της άδειας μητρότητας που έλαβε η ίδια δικαστική λειτουργός. Η αίτηση για τη χορήγηση της πιο πάνω άδειας σε πατέρα δικαστικό λειτουργό, για την ανατροφή του τέκνου του, πρέπει να υποβάλλεται το συντομότερο δυνατόν μετά τη λήξη της άδειας μητρότητας που έχει χορηγηθεί στην εργαζομένη μητέρα του παιδιού του. Αν η σύζυγος του δικαστικού λειτουργού δεν έχει λάβει άδεια μητρότητας, η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται το συντομότερο δυνατόν μετά την ημερομηνία κατά την οποία θα έληγε η άδεια μητρότητας, την οποία, με βάση το χρόνο τοκετού, θα ελάμβανε μητέρα δικαστική λειτουργός.»

Β. Στους δικαστικούς λειτουργούς, στους οποίους, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 89 του ν. 4055/2012 (Α' 51), χορηγήθηκε άδεια ανατροφής τέκνου

πέντε (5) μηνών, χορηγείται επιπροσθέτως άδεια χρονικής διάρκειας τεσσάρων (4) μηνών, κατόπιν αιτήσεώς τους, μέχρι τη συμπλήρωση του τρίτου έτους ηλικίας του τέκνου με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η ημερομηνία έναρξης της οποίας καθορίζεται, το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως: α) από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης, σε όσα Δικαστήρια διευθύνονται από Τριμελές Συμβούλιο, β) από τον Προϊστάμενο του Δικαστηρίου ή της Εισαγγελίας ή της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Σε περίπτωση πολύδυμης κύησης, χορηγείται στους δικαστικούς λειτουργούς, κατόπιν αιτήσεώς τους, μέχρι τη συμπλήρωση του τρίτου έτους ηλικίας των τέκνων κατά τα ανωτέρω, πλην της άδειας εννέα (9) μηνών για ανατροφή παιδιού, και η προβλεπόμενη στην παρ. 21 του άρθρου 44 του ν. 1756/1988 επαύξηση της άδειας ανατροφής των τέκνων.

2.Α. Μετά την παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Οι δόκιμοι εισηγητές, που κρίνονται ικανοί από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, προάγονται σε εισηγητές του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αν η συμπλήρωση του χρόνου δοκιμαστικής υπηρεσίας παρατείνεται λόγω λήψης από το δικαστικό λειτουργό άδειας, λόγω ασθένειας, κύησης, λοχείας ή ανατροφής τέκνου, ο εκ των υστέρων διορισμός του σε θέση εισηγητή ενεργεί αναδρομικά ως προς τον καθορισμό της κατά το άρθρο 54 σειράς αρχαιότητας μόνο και ο δικαστικός λειτουργός αναγράφεται στους συντασσόμενους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πίνακες αρχαιότητας με τη σειρά που κατείχε κατά την αποφοίτησή του από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.»

Β. Στην παρ. 5 του άρθρου 65 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Αν η συμπλήρωση του χρόνου δοκιμαστικής υπηρεσίας παρατείνεται λόγω λήψης από το δικαστικό λειτουργό άδειας, λόγω ασθένειας, κύησης, λοχείας ή ανατροφής τέκνου, ο εκ των υστέρων διορισμός του σε θέση πρωτοδίκη ενεργεί αναδρομικά ως προς τον καθορισμό της κατά το άρθρο 54 σειράς αρχαιότητας μόνο και ο δικαστικός λειτουργός αναγράφεται στους συντασσόμενους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πίνακες αρχαιότητας με τη σειρά που κατείχε κατά την αποφοίτησή του από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.»

Γ. Στην παρ. 2 του άρθρου 70 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Αν η συμπλήρωση του χρόνου δοκιμαστικής υπηρεσίας παρατείνεται λόγω λήψης από το δικαστικό λειτουργό άδειας, λόγω ασθένειας, κύησης, λοχείας ή ανατροφής τέκνου, ο εκ των υστέρων διορισμός του σε θέση εισηγητή ενεργεί αναδρομικά ως προς τον καθορισμό της κατά το άρθρο 54 σειράς αρχαιότητας μόνο και ο δικαστικός λειτουργός αναγράφεται στους συντασσόμενους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πίνακες αρχαιότητας με τη σειρά που κατείχε κατά την αποφοίτησή του από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.»

Δ. Στην παρ. 1 του άρθρου 76 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Αν η συμπλήρωση του χρόνου δοκιμαστικής υπηρεσίας παρατείνεται λόγω λήψης από το δικαστικό λειτουργό άδειας, λόγω ασθένειας, κύησης, λοχείας ή ανατροφής τέκνου, ο εκ των υστέρων διορισμός του σε θέση πρωτοδίκη ή αντεισαγγελέα πρωτοδικών ενεργεί αναδρομικά ως προς τον καθορισμό της κατά το άρθρο 54 σειράς αρχαιότητας μόνο και ο δικαστικός λειτουργός αναγράφεται στους συντασσόμενους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πίνακες αρχαιότητας με τη σειρά που κατείχε κατά την αποφοίτησή του από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών.»

3. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 3689/2008, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στα σεμινάρια επιμόρφωσης που διοργανώνονται από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών για το Ελεγκτικό Συνέδριο και αφορούν σε ελεγκτικά θέματα, μπορεί να συμμετέχουν και δικαστικοί υπάλληλοι που υπηρετούν στο Ελεγκτικό Συνέδριο.»

Άρθρο 9

1. Το προτελευταίο εδάφιο του άρθρου 95 του ν. 3655/2008 (Α' 58), που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4142/2013 (Α' 83), αντικαθίσταται ως εξής:

«Το ύψος, ο τρόπος υπολογισμού και οι προϋποθέσεις χορήγησης των πάσης φύσεως παροχών του ΤΕΑΠΑΣΑ, καθώς και ο προσδιορισμός των σχετικών εισφορών που βαρύνουν τους μετόχους ασφαλισμένους αυτού, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, ύστερα από αναλογιστική μελέτη και πρόταση του Δ.Σ. του Ταμείου.»

2. Στο άρθρο 103 του ν. 3655/2008 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Μέτοχοι του Τομέα Πρόνοιας Αστυνομικών (ΤΠΑΣ) και του Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων (ΤΠΥΑΠ) που συμπλήρωσαν χρόνο ασφάλισης τριάντα πέντε (35) ετών στους Τομείς αυτούς μπορούν να ζητήσουν τη χορήγηση εφάπαξ βοήθηματος και πριν την έξοδό τους από το Σώμα της Ελληνικής Αστυνομίας οπότε ο μέτοχος ασφαλισμένος μπορεί να ζητήσει τη διακοπή της ασφαλιστικής σχέσης ή τη διατήρησή της, μέχρι την έξοδό του από το Σώμα. Στην πρώτη περίπτωση διαγράφεται από μέτοχος, παύει η υποχρέωσή του για καταβολή εισφοράς και εξομοιώνεται με τους εξελθόντες οριστικά. Στη δεύτερη περίπτωση το ποσό που χορηγήθηκε στο μέτοχο ασφαλισμένο συμψηφίζεται, υπολογιζόμενο εντόκως, με το εφάπαξ βοήθημα που προσδιορίζεται με την οριστική απόφαση χορήγησης της παροχής μετά την έξοδό του από το Σώμα. Αν μέτοχος ασφαλισμένος που έλαβε εφάπαξ βοήθημα κριθεί ως μη δικαιούμενος συντάξεως ή μετά τον ανωτέρω συμψηφισμό προκύπτει επιστροφή ποσού, ο μέτοχος ασφαλισμένος καλείται να αποδώσει το κατά περίπτωση ποσό στο Ταμείο εντός διμήνου. Αν δεν αποδοθεί το ποσό αναζητείται και αποδίδεται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ. Σε μέτοχο που διετέλεσε δημόσιος υπόλογος ή διαχειριστής δεν μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ βοήθημα αν αυτός έχει καταλογισθεί με οποιοδήποτε ποσό (έλλειμμα) ή δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος της διαχείρισής του. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται η διαδικασία και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

Άρθρο 10

Παράγραφος 1 Ημερομηνία διενέργειας δημοτικών και περιφερειακών εκλογών

1. Η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3852/2010 (Α' 87) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Η εκλογή στα ανωτέρω αξιώματα γίνεται την προηγούμενη Κυριακή από την ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 33, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων.

Η προεκλογική περίοδος αρχίζει με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 1180/1981 (Α' 188).»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 114 του ν. 3852/2010 προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση που δεν έχει αναδειχθεί επιτυχών συνδυασμός, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 139 παρ. 1, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή, ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των Ελλήνων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.»

3. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 115 του ν. 3852/2010 (Α' 87) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η προεκλογική περίοδος αρχίζει με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 1180/1981 (Α' 188).»

Παράγραφος 2 Διορισμός Αντιπροσώπων της Δικαστικής Αρχής και των Εφόρων τους

Το άρθρο 17 του ν. 3852/2010 (Α' 87) αντικαθίσταται ως εξής:

1. Για το διορισμό των εφόρων και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Οι δικηγόροι που είναι βουλευτές, καθώς και αυτοί που έχουν ανακηρυχθεί υποψήφιοι δεν διορίζονται αντιπρόσωποι.

Δεν μπορούν να διοριστούν ως αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής μόνιμοι δημόσιοι πολιτικοί υπάλληλοι ή μόνιμοι υπάλληλοι της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται ο Δήμος, οι οποίοι είναι πτυχιούχοι Νομικής με βαθμό τουλάχιστον Β' ή πτυχιούχοι άλλων σχολών και οι οποίοι κατέχουν θέση προϊσταμένου, τουλάχιστον τμήματος, που υπηρετούν σε υπηρεσία μέσα στα διοικητικά όρια του Δήμου.

3. Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και οι έφοροι αυτών ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές, μόνον αν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο Δήμου της οικείας περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους αυτά. Αν δεν είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του Δήμου που ανήκει το εκλογικό τμήμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους και είναι εγγεγραμμένοι σε εκλογικό κατάλογο άλλου Δήμου, τότε υπογράφουν υπεύθυνα